

1982

I programmet for 1983 arbejder vi med at få arrangeret nogle ekskursioner til museer og lignende, da vi nu kan se, at mange mennesker har fulgt vore arrangementer og virkelig er interesserede i lokalhistorie, derfor tør vi tage springet og vove os ud i lidt større arrangementer.

Vi har også haft den store glæde, at mange af vore medlemmer er gået aktivt ind i det lokalhistoriske arbejde.

Vi har en arkæologigruppe, som tæller mange medlemmer, Dem kan man ofte møde på markvandringene rundt i vor kønne kommune. Fotogruppen tager sig af gennemfotografering af vore landsbyer, dette materiale bliver opbevaret på lokalhistorisk arkiv. Interviewgruppen optager vore foredragsholderes taler på bånd og arbejder samtidig med at finde frem til personer, de kan få til at berette om livet i kommunen for år tilbage. Også dette materiale indgår i arkivet. Endelig har vi en arkivgruppe, der i det forløbne år har arbejdet med at finde frem til gamle foreningsarkivalier samt identificere gamle billeder fra og for arkivet. Med et spændende og interessant år i vores forening og den opbakning, vi har fået, kan det næppe undre, at arbejdslysten til at finde nye ideer til vore arrangementer i den kommende sæson er stor i bestyrelsen.

Henny Josephsen.

ARKIVET

LOKALHISTORISK ARKIV - LOKALHISTORISK FORENING.

I 1968 startede arbejdet med indsamling af lokalhistorisk materiale, da der blev knyttet et lokalhistorisk arkiv til Fredensborg Bibliotek. Ernst Tursø var i 1967 blevet ansat som overbibliotekar, og arbejdet med dette emne optog ham meget. I de følgen-

de år var pens. overlærer Else Sørensen leder af arkivet. Hun afløstes af Mette Bruun Beyer og dernæst af den nuværende leder Karen Lisbeth Poulsen.

Der blev i disse år indsamlet et stort materiale, f.eks. kopier af kirkebøger, folketingslister m.v. fra Lands- og Rigsarkiv, samtidig med at arkivet selv indsamlede materiale ved interviews, filmoptagelser og fotooptagelser. Desuden blev lokalhistorisk stof fra bøger, aviser, tidsskrifter m.v. registreret og udklippet. Dette arbejde fortsætter løbende.

I 1978, da Humlebæk bibliotek flyttede ind i nye lokaler, blev alt materiale vedrørende Humlebæk flyttet hertil ud fra den formodning, at det ville blive udnyttet bedre, hvis det befandt sig i lokalområdet.

Lokalhistorisk Forening har fra starten satset på at hjælpe arkivet med indsamling og registrering og dannede med dette formål en arkivgruppe, en foto-gruppe, en arkæologigruppe og en interviewgruppe. Det materiale, disse grupper indsamler, indgår i arkivet efter de sædvanlige retningslinjer. Det vil f. eks. sige, at skulle der blive afleveret stof med en eller anden form for klausul, bliver dette håndhævet strengt fra arkivets side.

Samarbejdet mellem arkiv og forening er meget betydningsfuldt og har da også betydet, at den materiale-mængde, der indgår, er vokset betydeligt siden foreningens start i oktober 1981.

Elisabeth Clemmensen

ARKÆOLOGI

Her, hvor Lokalhistorisk Forening går ind i sit andet år, må det være på sin plads at komme med et par bemærkninger om arkæologigruppens arbejde i 1982, samt foreløbige planer og aktiviteter for 1983.

Arkæologigruppen, som nu består af 10 medlemmer, har i det forløbne år haft fire fællesmøder og 2 ekskursioner. På fællesmøderne foregår der udveksling af erfaringer, beskrivelse af oplevelser i felten, fremvisning af oldsager fra privatsamlinger og vises lysbilleder.

Ekskursionerne er begge foregået inden for kommunegrænsen. Den første mere generelt, simpelt hen ved at besøge næsten samtlige synlige oltidsminder i kommunen, og det kan faktisk nås på en aften. Den anden ved at besøge Kongslevgårds jorder, hvis venlige ejer, Hans Nielsen, havde givet sin tilslutning. På denne ekskursion mente holdet at kunne konstatere tre ildsteder, måske fra jernalder. Man fandt en del ildskørnede sten af flint samt en til-dannet pilespids af samme materiale. Alt i alt en vældig hyggelig og opbyggende sæson, som undertegnede takker for.

Og så til 1983. Ja, nok er der at tage fat på. Vi behøver blot at tænke på artiklen i Frederiksborg Amtsavis fra d. 16.maj 1982, der med store, fede typer forkyndte: UKENDTE FORTIDSMINDER KAN VÆLTE LOKALPLANER. I artiklen står: Naturfredningsloven er muligvis overtrådt gentagne gange i de senere år

i Frederiksborg Amts østlige kommuner, for her er der registreret usandsynligt få nyopdagede fortidsminder, hvilket også klart fremgår af den undersøgelse, der er foretaget ved arkæologen Carsten Paludan Møller, hvis hefte "Registrering af fortidsminder i Frederiksborg Amt" påviser, at antallet af registreringer inden for kommunen kun udgør 33 lokaliteter, alle beliggende inden for lokalplanområderne.

Dette indebærer, at der er meget stor sandsynlighed for, at man ved realisering af disse lokalplaner vil støde på nye fund, som bør resultere i at arbejderne må udsættes i henhold til §49.

I §49 skrives bl.a., at fund gjort under jordarbejde af grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder skal bevirke en øjeblikkelig standsning af arbejdet og en anmeldelse til rigsantikvaren eller et lokalt museum. Er fundet af tilstrækkelig vigtighed, kan arbejdet midlertidigt udsættes.

Det er derfor af stor betydning, at lokale historikere og amatørarkæologer følger godt med ved anlægsarbejder som f.eks. den nye gasledning og ved at foretage markvandring, således at alt af vigtighed for beskrivelsen af vores fortid ikke går tabt i gabet på en gravko.

I 1983 er det bl.a. tanken i arkæologigruppen at fremstille et kort, der viser de allerede kendte fund og iagttagelser og herpå indplotte nye regi-

streringer og oplysninger, som vi dels selv gør, dels indhenter fra egnens beboere.

Herudover er det meningen at foretage museumsbesøg for at blive fortrolig med oldsagsmaterialet og fundomstændigheder, og vi vil stræbe efter at holde et møde hver anden måned, hvor vi enten har et bestemt emne på programmet eller blot diskuterer egne iagttagelser og emner af generel arkæologisk interesse.

Kurt Christensen

Tommy Mølgaard Sørensen

lys over land

I sommeren 1982 kunne Humlebæk Grundejerforening fejre sit 75 års jubilæum, idet foreningen blev stiftet 24. august 1907. Til stede ved den stiftende generalforsamling var 36 grundejere fra kystdistriktet. I årenes løb har grundejerforeningen løst mange opgaver til fælles bedste for kystdistriktets beboere.

En af de første var at få distriktet forsynet med elektrisk lys. Allerede i 1911 blev der indkaldt til et medlemsmøde om sagen. På mødet fortalte en ingeniør fra Skovshovedværket om betingelserne for tilslutning. På generalforsamlingen i 1912 kunne formanden i sin beretning nævne, at masterne var rejst og de første ledninger trukket. I de følgende år kom der efterhånden lys i alle husene, men ikke på vejene.

Det er i dag svært at forestille sig, hvordan det må have været at færdes udendørs i Humlebæk efter mørkets frembrud dengang, måske bevæbnet med en lidet lysende petroleumslygte.

I 1914 blev spørgsmålet om belysning på vejene for første gang rejst på Grundejerforeningens generalforsamling. Det var navnlig Gl.Strandvej og vejen til stationen, man ønskede belysning på - enten gas eller elektricitet. Sagen var rejst, og på de følgende generalforsamlinger, blev den atter taget frem. I 1916 blev der nedsat et belysningsudvalg. Dette udvalg fandt hurtigt ud af, at gas ville blive langt den billigste løsning. Det blev dog aldrig realiseret, idet 1.Verdenskrigs mangel på kul gjorde en udvidelse af gasforbruget umulig.

Først i 1922 blev sagen påny taget op, og nu var der kun tale om elektrisk belysning. Sognerådet kom med i forhandlingerne og påtog sig driften af 3 lygter ved viadukterne ved Torpenvej og Dagløkkevej, kommunen skulle endvidere stå for administration af ordningen.

Forslaget om vejbelysning gav en del indre strid i foreningen, idet sommerboerne ikke ønskede at være med, de var her jo også kun i årets lyse måneder. Man fandt dog på en "salomonisk" løsning, idet de fastboende gik ind på at betale en vis belysningsafgift, der var baseret på ejendomsskyld. Som-

merboerne skulle så betale 1/3 heraf. Der blev nu opsat 35 lamper, som især blev anbragt i vejkryds og vejsving. I 1924 blev de første lys tændt, og grundejerforeningen og sognerådet fejrede begivenheden med en lille fest.

I de følgende 10 år beskæftigede grundejerforeningen sig ofte med belysningssagen. Der blev fremsendt ansøgninger om udvidelse af belysningen til andre områder i byen, bl.a. Gl.Mejerivej, pladsen foran stationsbygningen og ved en telefonbox ved Humlebæk central. Der var også ofte klager over belysningen, det kunne være lamper, der ikke lyste, eller lamper, der lyste for meget over privat område. Endvidere var der en del vanskeligheder for kommunen med at få belysningsbidragene indkasseret. I 1934 foreslog sognerådet, at kommunen skulle overtage hele belysningen og lade udgifterne dækkes over kommunens almindelige regnskab, og i 1935 var det sidste gang, den særlige belysningsafgift blev opkrævet. En sag havde fundet sin afslutning, og sammen med mange andre sager fra Grundejerforeningens 75 år, danner den et billede af Humlebæks udvikling.

Bent Skov Larsen

Kilder:

Grundejerforeningens forhandlingsprotokoller og sagsakter.

Harald Jørgensen: Træk af udviklingen i Humlebæk gennem 50 år.

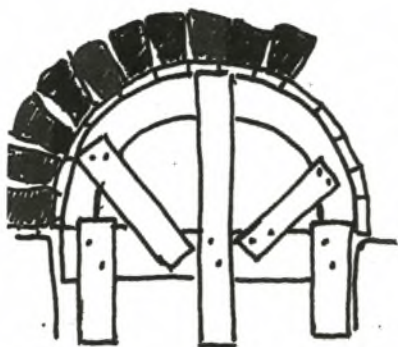
SKÆRE MØLLE

Fra Lønholtvej, nogenlunde midt imellem Langstrup og Lønholt, går en lille stikvej mod nord op mod Roland. Går man små hundrede meter op ad vejen, kommer man til broen ved Gl. Skære Mølle. Broen fører over Langstrup å, lige hvor den længst forsvundne Skære Vandmølle har ligget. Broen har de sidste par hundrede år ført en upåagtet tilværelse, gemt lidt bort fra alfarvej, som den er. Først i 1965 opdagede man, at det ikke blot drejede sig om en almindelig vejoverføring, men at broen var noget særligt.

Den syner ikke af meget, som den ligger der uden gelænder, kun med nogle afvisersten til markering af sin tilstedeværelse. Skal man se broen rigtigt, skal man gå ned ad åbrinken og tage den i øjesyn. Her står man over for et bygningsværk af gedigen tyngde, ren og enkel i linierne, tydeligvis ikke bygget af en møller, der skulle lede kunderne til værnen, men af folk med ingeniørmæssig kunnen.

Broen er muret af kampesten med en rundbuet tøndehvælving, der har en dybde af 7 meter og en spændvidde på 1,70 m.. Åløbet er ført igennem i en

sænkning, en stenkiste, der er flankeret af "fortove" af flade sten. I hver side bæres det første skifte af en svær egetømmerstok. Det første skifte består af smukt tilhugne kvadreblokke, og herover

kommer den egentlige brokonstruktion af rått tilhugne kampesten. Tøndehvælvingen er sat af kilehugne sten over en skabelon af træ, hvorpå man har sat stenene, til de var i balance. Derefter har man hældt tynd mørtel ned mellem stenene for at binde dem sammen. Ved restaureringen af broen har ma

brugt samme metode. I flugt med tøndehvælvingens forsider har man bygget to vanger, hvorimellem jord fyldet er lagt. Formodentlig har der været en afsluttende brolægning.

Overleveringen fortæller, at der har gået en vej fra Hørsholm til Kronborg over broen, og det passer meget godt med dens placering nord-syd, men intet tyder på, at dette har været tilfældet. På kort fra omkring 1700 er aftegnet en vejføring fra Frederiksborg ud over Grønholt, Lønholt, Langstrup og ned til Dagløkke Slette. Alt taler for, at broen er bygget i forbindelse med opførelsen af Frederiksborg Slot sidst i 1500-tallet og først i 1600-tallet Frederik d.2. og Christian d.4. lod byggematerialer til slottet føre i land både i Nivå og Sletten, og

roens solide konstruktion tyder på, at den har kullet bruges til tung trafik og ikke i første gang har været tilfartsvej til møllen. Så meget yder på, at Cristian d.4.'s rastløse virketrang så har sat sig spor i vores kommune.

Frem til 1965 har broen ligget i henglemt forald. I forbindelse med en udbedring af vejen, blev kommuneingeniøren opmærksom på broens særpræg og bad Nationalmuseet om at vurdere broens bevaringsværdi. Der kom fredningskendelse på broen, og Nationalmuseet, sognerådet og lodsejerne deltes om udgifter ved restaureringen.

Når bestyrelsen har valgt at bruge broen som foreningens bmærke, er det dels på grund af dens historiske værdi, dels på grund af den undeliggende symbolik, der så smukt dækker foreningens intentioner, nemlig at slå bro mellem fortid og nutid og mellem indbyggerne i det, der engang var henholdsvis Asminderød og Grønholt sogn og over hvis gamle og neskel broen spænder sin enkle, stærke bue.

Find Christensen

Kilde: Nationalmuseets arbejdsark 1966.

FRA FORMANDEN...

Efter at have arbejdet i et par år med tanken om at starte en lokalhistorisk forening her i vores kommune er vi nået så langt, at foreningen har eksisteret i godt et år.

Borgerne i kommunen har vist meget stor interesse for foreningen, og medlemstallet er støt stigende. Derfor vil vi med dette hæfte belyse det år, der er gået, så endnu flere kan blive interesserede i lokalhistorie.

Udover billeder og skrevet materiale har vi også modtaget - og gør det stadig - mange gamle ting, som har tilknytning til egnen her. Disse ting kan fortælle os meget om kommunen. De indsamlede effekter benyttes ved vore udstillinger.

Måske husker De Lokalhistorisk Forenings udstilling i en tom butik i Humlebæk Center? Her havde købmand Ole Jensen lånt os adskillige gamle ting fra en gammel Kjøbmandshandel. Disse gamle ting fortalte deres egen historie og var samtidig med til at gøre udstillingen mere fyldestgørende.

Billedmaterialet samt alt det skrevne materiale, vi modtager, videregiver vi til kommunens lokalhistoriske arkiv på vore to biblioteker. De større ting opbevarer foreningen i et magasin.

Med disse ord ønsker jeg en fortsat god fremgang for foreningen.

William Josephsen.

det første år

Lokalhistorisk Forening i Fredensborg-Humlebæk kommune fyldte d. 7. oktober 1982 et år. Vi, der på den stiftende generalforsamling i 1981, blev valgt ind i bestyrelsen, blev traks enige om, at vi det første års tid skulle gå med små kridt, så vi i hvert fald ikke faldt over vore egne ben. Det har vi gjort, men alligevel synes jeg, at vi har haft mange interessante og samtidig forskelligartede arrangementer. Disse er blevet holdt skiftevis i Fredensborg og Humlebæk, så vi således dækker hele kommunen. Landdistrikterne har vi også med i vore planer. I februar havde vi f.eks. et arrangement i Grønholt præstegård. Vi har lavet udstillinger på kommunens biblioteker, og til vores store glæde bruges disse udstillinger som vandre-udstillinger på skolerne i kommunen.

Som foredragsholdere har vi haft Iørn Piø fra Dansk Folkemindesamling til at tale om Julius Strandbergs skillings-riser. Lokalhistorikeren Kaj Strandberg har fortalt om forholdet mellem kystbefolkningen og landbefolkningen i kommunen. Forhen-værende landsarkivar Harald Jørgensen berettede om udviklingen i Humlebæk gennem 50 år, og endelig har dr.phil. Roar Skovmand, der har været lærer på Krogerup, fortalt om Krogerups historie. I Fredensborg har forretningsfører Hans Jespersen holdt foredrag om mennesker, han har mødt i kommunen gennem 50 år. Både i Fredensborg og Humlebæk har foreningen vist filmen om regentparrets rejse til Kina.

Fredensborg-Humlebæk lokalhistoriske
Forenings bestyrelse:

Formand:	William Josephsen	tlf.191932
Sekretær:	Henny Josephsen	- -
Næstform.:	Tommy Mølgaard Sørensen	283842
Kasserer:	Find Christensen	190705
Best.mdl,:	Elisabeth Clemmensen	234274
	Bent Skov Larsen	191147
Suppl.:	Kirsten Refstrup	282264
	H.E.Schellerup	280351
Udpeget af byrådet:	Ole Andersen	